

Per la protecziun da la sanadad e da l'ambient

Resguardar ils simbols da privel e las infurmaziuns da segirezza sin products chemics

■ **L'emprim pass per in diever segir da products chemics è da resguardar las indicaziuns da privel. Sin tut ils products chemics chattan ins ils simbols da privel correspondent.** Dapi il 2014 èn quels unitars sin l'entir mund. «cheminfo.ch» è ina campagna comunabla da divers uffizis federals e da l'Associaziun svizzer per assicuranzas; ella duai gidar a duvrar products chemics cun responsabladad en il mintgadi.

Infurmaziun ed indicaziuns da privel sin l'etichetta

Mintga product che vegn en vendita dispona d'ina etichetta sin la quala èn inditgadas las suandantas infurmaziuns obligatoricas: Num dal product; descripcziun dal product (mai duvrar il product per auters intents che quels ch'èn previs dal producent); instrucziun da diever (adina suandar exactamain l'estrucziun da dosadi); substanzas cuntegnidas (indicaziun da las cumponentas tenor lescha); adressa dal producent.

Supplementarmain ston esser inditgadas las suandantas infurmaziuns sin tut ils products chemics privlus che vegnan duvrads en il sector professiunal u privat: Simbols da privel (reglads tenor lescha, unitars sin l'entir mund); infurmaziuns da privel (descripcziun exacta dal privel; infurmaziuns da segirezza (tge ch'ins po far per evitar privels); nivel da privel (simpel indizi davart la grevezza dals privels). Questas indicaziuns da privel ston adina vegnir observadas.

Survista dals simbols da privel

«Attenziun privlus»

Caratteristiche tipicas: Po irritar la pel, chaschunar allergias ed eczems sco er dormulenza. Po chaschunar intoxicaziuns gia tar l'emprim contact. Po donnegiar la stresa d'ozon. Mesiras: Evitar il contact cun la pel. Duvrar mo la quantitad necessaria. Serrar correctamain suenter il diever. Exempels da products: Tabs per la maschina da lavar giu, products da nettegiar, aua da Javel.

«Fitg inflammabel»

Caratteristiche tipicas: Po s'inflamar tras il contact cun flommas e sbrinzlas, tras culps, tras fricziun, cun sa stgaudar u tras il contact cun aria u cun aua. Po er s'inflamar spontanamain en cas d'in fauss deposit. Mesiras: Tegnair distanza da funtaunas d'inflamaziun. Tegnair a disposiziun meds adequats da stizzar feu. Observar la temperatura da deposit. Serrar correctamain suenter il diever. Exempels da products: Products per envidar grils, ielis per lampas, vapurisaders, dissolvents.

«Sustegna il feu»

Caratteristiche tipicas: Po chaschunar u accelerar fieus. Dat liber oxigen cur ch'i arda e po perquai vegnir stizzà mo cun meds spezial. Las flommas na sa laschan betg stenschentiar. Mesiras: Adina depositar lunsch davent da materials combustibels. Tegnair a disposiziun preparats adequats da stizzar feu. Serrar correctamain suenter il diever. Exempels da products: Peroxid d'idrogen, meds per sbatgjar.

«Explosiv»

Caratteristiche tipicas: Po explodir tras il contact cun flommas u cun sbrinzlas, tras culps, tras fricziun u cun sa stgaudar. Po er chaschunar spontanamain explosiuns en cas d'in fauss deposit.

Il sistem global armonisà dals simbols da privel (cf. «Survista dals simbols da privel» en il text)

FUNTAUNA CHEMINFO.CH

Mesiras: Dastga vegnir applitgà mo da spezialists u da persunal scolà. Deponer ed applitgar la substanza observond la chalur da l'ambient. Serrar correctamain suenter il diever. Exempels da products: Nitroglicerina.

«Gas sut pressiu»

Caratteristiche tipicas: Cuntegna gas cumprimids, liquifitgads u dissolvids. Gas senza odur u gas nunvesaivels pon sortir senza ch'ins sentia. Recipients cun gas cumprimids pon explodir sut l'influenza da chalur u tras defurmaziuns. Mesiras: Proteger cunter l'irradiazion dal suleg, conservar en lieus cun avunda aria frestga (betg en il tschaler!). Serrar correctamain suenter il diever. Exempels da products: Buttiglias da gas da propan e da butan, buttiglias da CO₂ per la producziun d'aua da soda.

«Privlus per las auas»

Caratteristiche tipicas: Po donnegiar – gia en pitschnas concentraziuns – acutamain u duravlamain organissem da l'aua sco peschs, insects da l'aua e plantas da l'aua. Mesiras: Resguardar las infurmaziuns da privel e da segirezza sin l'etichetta ed observar l'estrucziun da diever e las prescripcziuns da dosadi. Restituir al post da vendita products betg pli duvrads u cumenzads, u dismetter cun ils ruments spezial. Exempels da products: Dissolvents da miffa, sprays cunter insects, chemicalias da bogns publics, ielis da motors.

«Corrosiv»

Caratteristiche tipicas: Po chaschunar grevas arsentadas da la pel e grevs donns dals egl. Po dissolver tscherts materials (p.ex. textilias). È nuschaivels per animals, per plantas e per material organic da tut gener. Mesiras: Adina trair en guants e metter si eglers da protecziun per duvrar tals products. Serrar correctamain suenter il diever. Exempels da products: Nettegiaders da furnels, stgaltchinaders, nettegiaders da bischens da deflussiu, fermes products da nettegiar, concentrats da nettegiar.

«Privlus per la sanadad»

Caratteristiche tipicas: Po donnegiar tscherts organs. Po donnegiar immediatamain e duravlamain la sanadad, po chaschunar cancer, po donnegiar ils gens, la fertilitad u il svilup. Po chaschunar la mort, sch'il product arriva en la vias respiratoricas. Mesiras: Mai mangiar u baiver, evitar mintga contact nunnecessari, pensar als donns duravels. Serrar correctamain suenter il diever.

Exempels da products: Benzin, metanol, vernischs, products per envidar grils, ielis per lampas, tscherts ielis etc.

«Fitg toxic»

Caratteristiche tipicas: Po chaschunar grevas intoxicaziuns e la mort gia en pitschnas concentraziuns. Mesiras: Applitgar cun fitg gronda precauziun. Purtar vestgadira da protecziun adequata sco guants e mascras. Evitar mintga periclitaziun da terzas persunas. Serrar correctamain suenter il diever. Exempels da products: Tissi da mieurs e da ratuns.

Mesiras da protecziun per il diever da products chemics

«Ils privels»

In fauss diever da products chemics po chaschunar blessuras directas u donns da sanadad gravants. Cun observar las infurmaziuns da privel sin l'etichetta e cun prender mesiras da protecziun adequatas per il diever da products chemics pudais Vus prevegnir a blessuras ed evitar donns restants.

Infurmaziuns ed instrucziuns davart las mesiras da protecziun necessarias survegnis Vus da l'incumbensà da segirezza da Vossa firma u dal post che venda il product.

Inhalar

Situaziun: In privel d'inhalar products chemics exista adina sch'ins vapurisescha products chemics, sch'ins fa lavurs da mular u en general sch'ins lavura en locals senza avunda aria frestga – e tut quai senza mascra da protecziun.

Privels: Inhalar vapurs, pulvra e gas po chaschunar irritaziuns ed arsentadas da las vias respiratoricas e dal pulmun. Tras la recepziun da substanzas en la circulaziun dal sang exista plinavant il privel d'ina intoxicaziun, quai che po chaschunar in coma ed in disditg dal fiad.

Contact cun la pel

Situaziun: Tras squits, cun nettegiar la pel cun chemicalias sco benzin u cun lavurar senza guants da protecziun po la pel vegnir en contact direct cun products chemics.

Privel per ils egl

Situaziun: In product chemic po arrivar en ils egl tras squits, tras il contact cun mauns malnets u cun lavurar senza eglers da protecziun.

Privels: Il contact cun ils egl po chaschunar irritaziuns locals dals egl u arsentadas cun donns restants da la vesida.

Mangiar u baiver

Situaziun: Pulvra, liquids e substanzas pon vegnir mangiads u bavid p.ex. sch'ins mangia cun mauns malnets u sch'ins confunda products chemics ch'eran vegnids svidads en recipients da victualias. Privels: I pon resultar irritaziuns locals u arsentadas da la bucca, dal schiliez u dal stumi. Per consequenza poi dar ina intoxicaziun, sche las substanzas vegnan resorbadas ed arrivon en la circulaziun dal sang. En cas singuls po quai chaschunar la mort. In privel sutvalità èn las malcostas u puntgas chemicas che pon resultar cun tragutter respectivamain cun vomitar products chemics sco ielis per lampas. In pitschen sierv po gia chaschunar la mort d'in uffant.

Protecziun adequata

Tgi ch'applitgescha products chemics observond las infurmaziuns da privel sin l'etichetta ed agescha tenor las recumandaziuns, è protegi bain cunter accidents. Ed uschia pon ins sa proteger: Mascra da protecziun da la respiraziun: Protegi Voss pulmun cunter pulvra e cunter vapurs toxicas e n'emblidai betg da dar aria, sch'il product po vegnir applitgà mo a l'interiur, p.ex. tar lavurs da mular. Vestgadira cun mongias lungas, chalters serrads: Protegi Vossa pel cunter pulvra e cunter squits, p.ex. tar lavurs da pictur e cun dissolver vernischs. Egliers da protecziun: Ils egl èn fitg sensibels e duain perquai vegnir protegids bain. Mettai si eglers da protecziun per tut las lavurs cun products corrosivs sco nettegiaders da furnels e da bischens da deflussiu, u per dissolver vernischs. Guants da protecziun: Ils mauns èn spezialmain exponids. Tirai en guants da protecziun, p.ex. per applitgar products corrosivs sco nettegiaders da furnels e da bischens da deflussiu u per dissolver vernischs.

Emprim agid en cas d'accidents cun products chemics

Sch'ins ha mangià u bavì substanzas chemicas telefonar immediatamain al numer d'urgenza 145. Betg provocar il vomitar e na dar da baiver nagins liquids senza instrucziun dal medi (tel. 145 u medi da chasa).

Suenter ina inhalaziun

Procurar per aria frestga; atenziun en localitads serradas, silos e foss. Tgi che guida, na duai betg periclitatar sasez. Calmar il pazient.

Suenter in contact cun la pel

Allontanar svelt la vestgadira bletscha. Derschentiar abundantamain las parts dal corp sut aua currenta. Sche la pel è intacta: lavar minuziusamain cun savun ed aua.

Suenter squits en ils egl

Derschentiar immediatamain l'egl percutgà durant almain 10 minutas sut l'aua currenta; tegnair bain avert il viertgel da l'egl.

En cas da svaniment

Metter persunas senza schientscha en la posiziun en costas, manar il chau vers engiu. Dar nagut da baiver al pazient e betg provocar il vomitar. Adina clamar in medi.

Interrupziun dal fiad e collaps da la circulaziun

Alarmar il clom d'agid sanitar 144 (ambulanza). Eventualmain allontanar elements esters da la bucca e da la gula (protetas da dents, rests da tabletas, vomits). Schlucclar vestgadira che strenscha.

En cas d'interrupziun dal fiad: respiraziun artificziala tenor la metoda ch'ins pratigescha il meglier (atenziun: en cas d'ina intoxicaziun tras acid cianidric [odur da mandels amars] è la respiraziun artificziala da bucca a bucca privlusa per la persuna che guida). En cas d'interrupziun da la funcziun dal cor: massascha dal cor tras gidanters versads u tras spezialists.

Diever segir da products chemics

Per la protecziun da la sanadad e da l'ambient duain ins far atenziun da las suandantas reglas da cumportament:

Cumpra

Resguardar ils simbols da privel e leger las infurmaziuns da privel. Betg cumprà pli grondas quantitads che quai ch'igl è necessari; examinar eventualas alternativats.

Diever

Observar l'estrucziun da diever e resguardar las infurmaziuns da segirezza. Purtar in equipament da protecziun adequat. Betg laschar star inobservadamain ils meds privlus.

Deposit e dismesa

Tegnair en salv en in lieu segir e nuncuntanschibel per uffants. Mai svidar products chemics en recipients da victualias. E suenter il diever: resguardar las infurmaziuns da dismesa.

En cas d'urgenza

Numer d'urgenza durant 24 uras: 145
Per cas betg urgents telefonar al numer 044 251 66 66
En l'internet sin www.toxinfo.ch

Agid pratic mobil: l'app

L'app gratuita «cheminfo» cuntogna tut quai ch'ins sto savair en connex cun ils novs simbols da privel e cun il diever da products chemics. L'app na declera betg mo ils simbols, mabain infurmescha er davart il dretg cumportament en cas d'urgenza – e cuntogna in buttun per telefonar directamain al numer d'urgenza 145 (Center Tox).

La preschentaziun:

Uffizi federal da la sanadad publica. Novs simbols per privels da mintgadi. Per la protecziun da la sanadad e da l'ambient: Resguardai ils simbols da privel e las infurmaziuns da segirezza. Berna 2014.

Dapli infurmaziuns:

chatta.ch/?hiid=3804
www.chatta.ch